

Prijímacie skúšky do 1. ročníka, konané dňa 10. mája 2021

Slovenský jazyk a literatúra

I. Pravopisné cvičenie

20 bodov

Do textu pravopisného cvičenia, ktoré sa nachádza v odpoved'ovom hárku, doplňte chýbajúce písmená.

II. Úlohy s krátkou odpoveďou

20 bodov

Ukážka

J. Kráľ – Orol

*Vyletel orol ponad zem vysoko –
zem sa mu tratí, temer ju nevidieť.
Nehľadí na ňu – načože by hľadel:
má on pred sebou celkom inakší svet!
Načo by hľadel? Dolu on nezáde,
čo hneďky búrka, čo hneď orkán príde!*

*Striasla sa lipa, šumel háj zelený,
belie sa domček, a pri ňom mohyla;
striasla sa lipa, šumel háj zelený,
synovi svojmu mat' prehovorila:*

*„Môj synak drahý, moje potešenie,
ak to uznávaš, že som ti ja mati,
prijmi poradu – ktože ti ju môže,
ak len nie tvoja vlastná mater dati –
prijmi poradu: ďaleko sa nepuť,
na šírom poli prítulky nenájdeš;
milý je domček, milá je rodina,
všetko ťa víta, kdekoľvek si zájdeš –
šíry svet chladný, chladnejšie prijíma,
a doma každý strom ťa vďačne víta!“*

1. Zaradiť ukážku do literárneho druhu (a) a určiť jej jazykový štýl (b).
2. Vypíšte z tretej strofy ukážky to, čo radí matka svojmu synovi (a). Akým spôsobom to autor graficky vyznačil v tejto strofe (b)?
3. Slovo orol z prvej strofy ukážky je pri štúrovcach symbolom
4. Aký umelecký jazykový prostriedok sa vyskytuje v poslednom verši tretej strofy ukážky?
5. V druhej strofe ukážky nájdite jednu zdrobneninu (a) a napíšte základové slovo, z ktorého bola odvodená (b).
6. Do ktorého literárneho smeru sa radí tvorba štúrovcov?
7. Určte, akým vetným členom sú podčiarknuté slová:
a) zelený čaj
b) rýchlo kráčať
c) dočítať knihu
d) radosť z úspechu

8. Pomenujte slovotvorný postup, ktorým vznikli slová:

- a) odsúdil
- b) obecný úrad
- c) rušnovodič
- d) napr.

9. Cudzie slová nahrad'te synonymami:

- a) harmónia
- b) reflexia

10. Po akom druhu jazykového slovníka by siahol čitateľ, ktorý by nerozumel slovám z predchádzajúcej úlohy?

III. Úlohy s výberom odpovede 10 bodov

Práve jedna odpoveď je správna. Zaznačte ju do odpoveďového hárka, do príslušného riadka.

11. Výrok Remeslo má zlaté dno je:

- a) epitaf
- b) príslovie
- c) pranostika
- d) porekadlo

12. Ktorá možnosť obsahuje len združené pomenovania?

- a) základná škola, slovenské deti
- b) ideálne vzdelanie, mladí ľudia
- c) stredná škola, duálne vzdelávanie
- d) vzdelaní ľudia, zaujímavé povolanie

13. Ako sa nazýva jav, ktorý sa uplatnil v predložkovom slovnom spojení **ku kinu**?

- a) vokalizácia
- b) rytmické krátenie
- c) spodobovanie
- d) skloňovanie

14. Slovo **Mgr.** je:

- a) iniciálová skratka
- b) titul
- c) značka
- d) odvodené slovo

15. Vyberte možnosť, v ktorej sa v oboch slovných spojeniach vyskytujú chyby:

- a) bez osnovi, lietajúce osi
- b) orly na skalách, okolo budovy
- c) v teplej obuvi, pstruhy v potoku
- d) ryby v mori, husi na dvore

16. V ktorej možnosti je v správnom poradí doplnené *s/so, z/zo* v slovných spojeniach
_ *obehu*, _ *úniou*, _ *stabilitou*, _ *štátu*?
- a) s, s, zo, so
 - b) z, s, so, zo
 - c) s, s, zo, zo
 - d) z, z, so, so
17. Vety *Prídeš dnes na večeru?*, *Tieto melóny sú obrovské!* majú melódiu:
- a) klesavú, klesavú
 - b) stúpavú, stúpavú
 - c) klesavú, stúpavú
 - d) stúpavú, klesavú
18. Vonkajšiu kompozíciu básne tvoria:
- a) názov, verše, strofy
 - b) názov, odseky, kapitoly
 - c) obrazy, výstupy, dejstvá
 - d) nadpis, verše, odseky
19. V ktorej z možností sa nachádza podrad'ovacie súvetie?
- a) Najprv povinnosti, potom zábava.
 - b) Film bol taký, že každého dojal.
 - c) Slnko riadne pripeká.
 - d) Buď to urobíš, alebo to poviem otcovi.
20. Frazeologizmus *Vodu káže, víno pije* znamená:
- a) daný človek je alkoholikom
 - b) snaží sa získať prospech na úkor iných
 - c) robí niečo zbytočné
 - d) žiada veľa od iných, sám však nerobí nič